

Borgloon. Q. 156. (Pl.)

1. asta hina na spel^ovar zin dan
hamasa ban - of s^ov: (arch.)
2. mana kamaru:ot is da bluma g^on bag^ota
3. als wa^ol spinasa namer: ex be masina
4. gruvon is le:st^ox w^oer^ok - das karver.
5. of da s^oe: s^o kre. g^osa bas^osmald bro: ut
6. da s^ore. nwerakar hed en s^ofil: nstar
in xana v^ong^o
7. da s^ox^oer lagda x^on l^opan v^or: f
8. in da fabrik tu r: s niks ta zin.
9. k^omdzi: h^oers ma k^o. nt^o s^o - of k^o. nt
|| v^o. du. bis = ho gj beest ||
10. b^o: s tap v^os fi: r pinto bi: r || f^o. nt^o s^o ||
kapar (voor de oorlog 14-18)
11. b^oer^o as twi kilo k^o: ju: xo || 'n^o k^o: ju: xo
(= noordkrieken) || o k^o: s^oko
12. sebs - of sa h^obs be han va: v^o drae l^oters
we: n ur: ot x^odr^o. n^o - of sema ban v-
13. e dre: g^oda mig - of hi dre: g^oda mig b^ona
k^on^o s^ol || o k^ol^o. tarst^o: k. lange stok met
haak om fruit of te schudden ||
14. s^ox^oer san k^ona: g^oxin
15. vast^olv: v^ont j^ont n^ome v^oel g^ov^o: r^ot
|| ja. na = worden ||
16. k^obam bla: dag ba han ni mi: g^og^o. n^o:
of mit x^og^o. v^o: n ben
17. x^o h^obat ni x^odan xy: (z)
18. wij edat x^odr: n. - of wi s^o ist x^owis - dr:
du: o^onkym^o
19. n s^oi^o: n - s^oznagw^odr: n - na b^o: s^ovl
20. m^o kla. k - m mu^o: ts (beret) - ba. n x^on - of
k^osit m^ots k^olv^ors - of m^ots p^olv^ors (= ik heb
schrik) - b^ona. w^ot (warm) - en we: (met fruit -
bomen beplant) - en m^ot (natte diepte) - en
b^oer^om (hooiweide met canadabomen) - en
s^ox^oab^olv^o. n - en hu: x - na kwak^olv^o. s - na
f^o. p^ol - en m^ot (nachtvlinder)
21. di k^o: jal dy dan h^ola w^oeralt fe^oxta
22. ksal u^ox s^ojalok^os x^o: v^o
23. erpl^o. nt - dyt s^ol a. s^ox^o. n^o - v. f^obre. k^o
24. het fan x^olv^o. n^o en x^ona be: kre. g^o
25. g^oef mi: x twi bre: s st^o. n. - bre: s^o -
da b^oritsta - ste: n (enk)
26. da stan^o. be. lt - of t m^ona m^o. nt st^otu name:
27. di man h^oer d^o l^o: v^o wa na gr^o. ton - of
gr^o: tan h^o. r
28. l^oys^oer^o is ni in dan h^o: m^ol ble: v^o
29. da s^ol^o. k^o: r^oer zim b^o da m^o: star no da
xe: g^ow^os
30. x^okan t^ox ni ko. ma s^ox - of j^o: x s^ofa. dag ben
31. da b^osta dr: n^oko g^o: ja: n li: r. x^o: ot m^ol^o
|| dra. n^ok ||
32. hi kani w^oer^oko gu: n. - het k^ol^opa: n. -
of pa. n^ox^o k^o. s^o
33. ste: k^o m^ox ma st^o. l^o in dia be. sam
34. ne: n - be da ke. g^ols j^ont name g^osp^ole
35. he. la - of h^ola (aanroep in winkel) - x^o: ba. l
twi. k^or of u^ox^o. r^o
36. da: p^o: r^o is ni re: p^o - du zit n^ogan -
of n^o: n w^ots k^o: n. in
37. x^o x^on fut no t^ofa. r. l^o
38. x^oet om t^os. a g^o: r. l h^ol^opan v^o: m^o: k^o
39. dia xalt no: t we: d br: n^o
40. x^ois ta h^ol^ofan - of t^ol^ofan or mel^okw^o: t^o
41. da man mut s^o: v^o d^o ha: n bo. v^on
t^oh^o: t h^o
42. in da s^ox^o. l^oda z^oaman is p^ore k^ol^o. s
43. is x^oots - of x^o h^onta ja: n u: t v^omdatar
st^o: r^ok is || x^o: x^o = gierig ||
44. f^o: l^ois muta du: da h^ol^ofan h^obs - en
d^o: l^ois d^o. ndar
45. h^ol^opa da bit n^oker opl^o: x^o
46. v^oxa m^o: t^oer is u vet a^o: n^on d^o. s - of a^o: n^om
luk fan: bi: r^o v^on || z^o: r^o v^otatar x^on v^o: s kan

90. xā letja wē's kva'n gū'e:t
 91. in da lumor xā ber'sta van al-of
 niks wā in da lumor
 92. nā sħatōr mu't xū'e:t k'ina mē.kō
 93. xū'k monan ū'r:d mē
 94. xwē't ni mu'xam mu't gū'n xū':kō // mu
 xō'x d'is xū'kō gō'n (waar ik die zoeken gaan) //
 95. nā ku'e:lo kaldōr is xut fōr t' bī'r:z
 96. xmu'x v. s'blutē'ē'gkō vōr stēz'k tō jū'nā
 97. kmut sū'st'fudōr in da sta:l b'ez'gō
 98. mō bry'r was mō'r:'. was' tū'māy ka:t
 (zo tam als een kat = zeer moede)
 99. da mēl'ō'kbu'r mō'k mō' g'ō'r'tōn tū'e:z
 100. dā'z' bō'tōr mēl'ō'k iz dā'n en xū'r:z - sħ'ik
 m'tryk tō bē'z
 101. vī xō'r:nā d'is' p'it k'ū'nā v'ā'lo s'bon
 ū'r:z
 102. b'ixō'nō k'rē'kō k'iz'ō'ē' - secur niet getr-
 dās k'rē'k'ō xamō'k - of t'is p'ā'fē'k
 103. d'is' k'ij'c'm nō'r:d' amāny'tō l'v'ō't - of
 l'ō'r:t
 104. in itō' sħō' xēm b'ā'ē'x - dā' v'y'r s'pō'r wō
 105. d'z'v'ō'd'z'ā - of d'z'v'ō'd'ā d' v'p' d'ō'r wō
 106. tō bām h'ā' bō'sō st'ā'k fān dā b'ez'g' ū'f -
 x'ā'v'ō'z'ō
 107. d'z'ō m'p'x s'f'p'ō'n'ō'nō kō'r mō k'ij'r:'.zō
 108. is fān l'p'i'vō kō'r mō b'iz'n g'ij' b'ū's' x'ā'lt
 109. dā d'ō'r iz v't' b'y'kō'n'v'ō't x'ā'mō'k
 110. m' g'ā'trō'wō' d'ō' v'rō'w' - of v' g'ā'trō'w'ō't
 f'rō'mās mu't' x'ū'e:t k'ū'nā nē'z
 111. x'ē'p'h'ē'ō' g'z'ō'ō's x'ā'zē'ō't - mā t'wē's' x'i
 gū'e:t sū'r'ō't - of x'iz'nō g'ij'ō' xū'r'ō't
 112. dā brā'w'ō'r x'ē'ō't at nō'x tō d'i:r iz fōr tō
 b'ō'ē'wō
 113. bā.kō iz bā.k' d'z'ō bā'k - h'i bā'k - b'ik'tō'r
 (bakt hij) - f'is bā'kō - iz b'ē'k' d'z'i b'ē'k' - h'iz
 b'ē'k' - f'is b'ē'kō - f'ā'mō gōbā.kō

114. b'iz'jō - iz b'iz'ō' d'z'ō' b'ē'it - h'z'ō b'ē'it
 f'is b'ē'jō // k'ō'gō // - b'iz'ō'fō - iz b'ū'at -
 iz h'ā'p' x'ō'bu'ō - b'ū'r'ō'tō sū'r'k
 115. t'iz'ō k'lē'n mā t'iz'ō g'ū'r't // t'iz'ō f'ē'n
 (sigantje) - t'iz'ōn fā'n (t'is een lyn) //
 116. hē k'ujē'ō'r k'iz'gō'n s'p' dā mō'ē'it
 117. h'ēt x'ō'zē'itāt'ō'r s'p' m'ix sū'r'ō' - of sō' d'ē'g'ō
 118. dā m'ū'x sē' dātō'r gō'ē'k h'v'ō
 119. dū'r wū'r'ō'z' v'ē'ō'f p'rā'is
 120. v'ndō'r d'ē'n e.k'lē'nō - of t'ijō v'p'l'ē'kō's
 121. t'wē'tō'r g'ēt k'ū'v'kō - t'kōgā'ē'
 122. t'kō'f' is n'ā'xū'n - t'is n'ā'x mō'r d'z'z' x'ā'mē'ō't -
 of t'is n'ā'x mō'r d'z'z' ū'f
 123. mājō'nē's m'v' kō'sō bē'dō'n dū'ō'rō vō'nō'ē'ō'
 124. dā b'ā'm'kō xāl dū'ō' l'ē'r'stō'x k'ū'nā wā'sō
 125. p'ō'stō'r h'ēt x'ū'jō wē'ō'n
 126. v'z' ā't h'v'ō's - iz v'r' f'p'ō'ē'jā'nt
 127. dā mēl'ō'k s'p'ō'f'ō't v'ā'tō'n i:z' vā'n v'k'ā'w'ō
 128. dā k'p'ō'stō'r l'p'ō't' f'ur dā k'rā'xō'r
 129. dā b'ē'rō's fān dā k'rē'w'v'gō'l' b'ō'gō - of
 b'v'ē'gō vā'n' x'ō'w'i'x // dā k'ū'kā'x (=spottend
gezegd voor oude kruitwagen) //
 130. dā t'wī d'ē' t'sō'rō - of p'rā'isō - k'ū'r mō'n
 (= kwanen) v'ā'ō't
 131. sēm'ō'n m' xwād m' b'ō'r'ō'w' g'ō'kō'rē'ō't
 132. dā sā'z iz wē'p's - of iz s'wā wē'p's
 // v' b'ē't'fō - s'wā //
 133. dā m'ō'w' l'ig d'ik
 134. t'iz'ōn ē'r w'ix'ēt's lē'n dāg ū'x n'ō'xō'n' h'ō'p'
 135. nī' p'ū'r'ō't' j'ū'nō nū'r'ō' m' h'iz' n'ō'r' s'tā't
 136. dū'ē'r: - iz dū'ē'nāt - d'z'ō dū'ē'dāt - h'z'ō dū'ē'dāt -
 f'is dū'ē'nāt - d'z'ō l'is dū'ē'dāt - xō dū'ē'nāt -
 iz dū'ē'jō't - d'z'ō dū'ē'z' dāt - h'z'ō dū'ē'jō't - f'is
 d'z'ō n'ā'nāt - d'z'ō l'is d'z'ō dāt - xō d'z'ō n'ō't
 d'z'ō t'ix'tā - dū'ē'tō'r s't m'ā'r - dū'ē'v' n'ā'sō't m'ē'r:z
 137. dō'ē'p's - of d'ō'p's - m' dō'ē'p'k'lē'r'it - v'ō
 dō'ē'p'f'ō'nt - dā sōldō'r'ō'tō

138. $d\ddot{u}_1: s\ddot{o} - h\ddot{x}\ddot{a} d\ddot{u}_1: s - d\ddot{u}_1: x\ddot{a}$ (zeldz.) -

$h\ddot{x}\ddot{t} \chi\ddot{a} d\ddot{u}_1: s\ddot{o}$

139 $b\ddot{a}_1: \eta^2 - i\chi b\ddot{e}_1: \eta^{(k)} - d\ddot{z}\ddot{x}\ddot{a} b\ddot{e}_1: \eta k - h\ddot{x}\ddot{a} b\ddot{e}_1: \eta k -$

$f\ddot{i}\ddot{a} b\ddot{e}_1: \eta p - d\ddot{z}\ddot{e}\ddot{a} b\ddot{e}_1: \eta k - \chi\ddot{a} b\ddot{e}_1: \eta p -$

$b\ddot{e}_1: \eta^k t\ddot{a}r - b\ddot{o}r\ddot{.} \eta^k t\ddot{a}r - \chi^k \eta^k \chi\ddot{a} b\ddot{u}_1: n\ddot{a}$

140 Locale landmaten: $\ddot{a} b\ddot{u}_1: n\ddot{a} t\ddot{a}r - \ddot{z}\ddot{o} u\ddot{e}_1: \ddot{t} \ddot{t} =$

$436 m^2 - cf. St.-Huibrechts Beroen: 416(?) -$

$\ddot{a} k\ddot{u}t = 1/20(?) \ddot{t}.$

141 Locale Waternamen: $d\ddot{a} h\ddot{e}_1: r^k$

De naam van deze gemeente in haar eigen dialect is $w\ddot{r}_e^n$

De inwoners heten $\chi\ddot{h}n\ddot{a}n\ddot{z}\ddot{.} \ddot{z}\ddot{o}$

Hun bijnaam is $d\ddot{a} s\ddot{t}r\ddot{o} p\ddot{l}\ddot{e} k\ddot{r}\ddot{a} s - \text{of } d\ddot{a} f\ddot{l}\ddot{o}r\ddot{.} \ddot{t} \chi\ddot{e}\ddot{.} t\ddot{a}r\ddot{s}$ (ouder)

Stantal inwoners op 31-12-1947: 3.208

Taaltoestand. De voornaamste wijken zijn: 'bushur.² v³ - gr²: b² n¹, r² a² m.

$\ddot{r} t m \ddot{r} \ddot{p} s k \ddot{u} \ddot{t}$ (off. Mollegat) - $d\ddot{a} l\ddot{e} r. w\ddot{e}. r\ddot{a} k - 'b\ddot{u}r^2 \ddot{e} - d\ddot{e}. \ddot{z} v \ddot{z}. \ddot{t} - \ddot{z} p t \ddot{a} n h\ddot{e} t \ddot{a} b \ddot{e} r \ddot{a} \chi -$
Daaronder wijken $gr\ddot{.} \ddot{t}$ en 'bushur.² v³ af van de andere, men hoort bv. op $gr\ddot{.} \ddot{t}$,
voor zeggen: $\chi\ddot{a}:\ddot{r}$ (centr. $\chi\ddot{e}. q\ddot{z}$), voor hoe: $k\ddot{o}$, mv. $k\ddot{p}$ (centr. $k\ddot{z}. w$, mv. $k\ddot{e}. l$), voor vijf:
 $v\ddot{e}. f$ (centr. $v\ddot{a}. f$); op 'bushur.² v³, voor veel: $q\ddot{z}:\ddot{n}$ (centr. $v\ddot{I}. \ddot{e} l$).

Den hall doorn inwijkelingen spreken Waals; twee of drie Loonse families spreken Frans; een enkele Portugees + plat doons; een enkele familie, en ook de studenten onder mekaar, spreken A.B.

De kleinere helft van de bevolking bestaat uit landbouwers, met inbegrip van fruitkwekers en fruithandelaars; de grotere helft zijn arbeiders, die vooral naar het Waalse kolenbekken en naar de mijn van Zwartberg gaan. Er zijn 3 lokale stroopfabrieken (cf. de eerste bijnaam), er is te Loon een wekelijks markt van landbouwproducten en in het seizoen een dagelijks fruitmarkt. Loon kent nog Dargense woorden; bv. $b\ddot{a} m\ddot{s}\ddot{o}$ (aardappelen) - $t\ddot{a} l\ddot{v}\ddot{r}$ (stelen) - $q\ddot{z}:\ddot{t} z:\ddot{r}$ (1. ondeugend kind, 2. het dikke onderende van een boom) - $p\ddot{u}:\ddot{n}$ (geld), voor 5 centiem zegt men $\ddot{a} p\ddot{u}. p\ddot{a} r k\ddot{o}$, voor 5 centiem $\ddot{r} k\ddot{n}\ddot{a} p k\ddot{r}$

Zeglieden. 1. Vanderbreeken, Luciaan, 23 j.; hier geboren; kator-seminarist; V.en M. beiden van hier; heeft steeds hier verbleven; spreekt thuis gewoonlijk doons.
2. Grommen, Michel, 20 j.; hier geboren; hoogstudent; V.en M. beiden van hier; heeft steeds hier verbleven; spreekt onder studenten meer A.B.; thuis Loons.